

Heerarka Badbaadada Cusub ee Ilmaha ee Victoria

Somali

New Child Safe Standards
Information Sheet

Heerarka Badbaadada Carruurta ee cusub si loo xoojiyo badbaadada carruurta ayaa ka bilaami doona Victoria 1 Luulyo 2022

Heerarka Badbaadada Carruurta (Heerarka) ayaa laga bilaabay Victoria bishii Janaayo 2016. Shan sano ka dib, waxaan aragnay sida Heerarku u horumarinayaan badbaadada carruurta iyo dhallinyarada.

Isbedelo ayaa la sameynayaa si Heerarku u sii xoogeystaan.

Ururada¹ daboolaya Heerarku waxay u baahan doonaan inay u hoggaansamaan Heerarka cusub ugu dambayn **1da Luulyo 2022**. Ilaa iyo waqtigaas, Heerarka hadda jira ayaa lagu dabaqayaa.

Heerarka cusub waxay dejiyeen shuruudaha ugu yar waxayna tilmaamayaan ficillada ay tahay inay ururradu qaadaan si carruurta iyo dhallinyarada loo ilaaliyo amnigooda. Waxay siiyaan hufnaan dheeri ah ururada waxayna la jaan qaadayaan heerarka Australia inteeda kale.

Waxyaabaha ay ururadu horey u sameeyeen si ay carruurta iyo dhallinyarada u nabad galaan waxay ka caawin doontaa iyaga inay u hoggaansamaan heerarka cusub. Meelaha qaarkood, ururradu waxay u baahan doonaan inay beddelaan ama horumariyaan siyaasaddooda badbaadada carruurta ee hadda jirta, dhaqammada iyo dhaqanka abaabulka si ay ula kulmaan Heerarka cusub.

Macluumaad dheeri ah iyo tilmaam waxaa bixin doona Komishanka iyo maamulayaasha kale bilaha soo socda si ay uga caawiyaan ururada inay u gudbaan Heerarka cusub ugu dambayn **1da Luulyo 2022**.

Maxaa gaar u noqon doona?

In kasta oo ay la mid tahay Heerarka Badbaadada Ilmaha ee Victoria, haddana isbeddelada muhiimka ah waxaa ka mid ah shuruudaha cusub:

- in qoysaska iyo jaaliyadaha laga qeyb galiyo dadaalada ururada si carruurta iyo dhallinyarada loogu ilaaliyo amaan
- si diiradda loo saaro amniga carruurta Aborijiniska iyo dhallinyarada
- si loo maareeyo halista xadgudubka carruurta ee goobaha internetka
- ee la xiriirta maamulka, nidaamyada iyo geeddi-socodka si carruurta iyo dhallinyarada loo ilaaliyo nabadgelyo.

Maxay ururadu u baahan yihiin inay hadda qabtaan?

Si loogu diyaar garoobo ururada heerarka cusub waa inay:

- Bartaan heerarka cusub iyo waxa isbedelaya adoo aqrinaya *Maxaa cusub? Guudmarka Heerarka Badbaadada Carruurta, Maxaa isbeddelaya? Isbarbar dhig Heerarka Badbaadada*

¹ Dhammaan tixraacyada 'hay'adaha ay khuseyso' ayaa lagu beddelay dukumintigan 'urur / abaabul' sababo la xiriira marin u helid awgeed. Cidda ay khuseyso ayaa lagu qeexay qaybta 3 (1) ee *Sharciga Fayo-qabka iyo Badbaadada Carruurta ee 2005* waxayna qabataa hay'adaha ku hoos jira Heerarka Badbaadada Ilmaha.

Carruurta ee hadda jira iyo kuwa cusub iyo Su'aalaha Inta Badan La Isweydiyo.

- Ka fikir waxa ururkaagu u baahan yahay inuu sameeyo si uu ula u buuxiyo Heerarka cusub ugu dambayn **1da Luulyo 2022** oo aad hadda bilowdo qorshaynta kala-guurka
- Kafuro [halkaan](#) laguu soo diri doono iimayl marka Komishanku soo saaro macluumaad cusub iyo hagitaan si looga caawiyu ururada inay u guuraan Heerarka cusub.

Maxay yihiin Heerarka Badbaadada Cusub ee Ilmaha?

Waxaa jira kow iyo toban cusub oo Heerarka Badbaadada Ilmaha ah:

Heerka Nabdoon ee Ilmaha 1 - Ururradu waxay abuuraan jawi dhaqan ahaan badbaado leh oo aqoonsiyo kaladuwan oo gaar ah iyo waaya-aragnimada carruurta iyo dhallaanka Aborijiniska lagu ixtiraamo laguna qiimeeyo

Iyadoo la raacayo Heerka Nabdoon ee Ilmaha 1, urur waa inuu, ugu yaraan, hubiyaa:

- 1.1 Awoodda canugga ee muujinta dhaqankooda iyo ku raaxaysiga xuquuqdooda dhaqameed waa la dhiirgelinayaa oo si firfircoon loo taageerayaa.
- 1.2 Istaraatiijiyad ayaa kuxiran ururka dhexdiisa taas oo u qalabeynaysa dhamaan xubnahu inay qiraan oo ay qadariyaan awooda dhaqanka Aborijiniska ayna fahmaan ahmiyada ay u leeyihiin ladnaanta iyo badbaadada caruurta iyo dhalinyarada Aborijiniska.
- 1.3 Tallaabooyinka waxaa qaatay ururku si loo hubiyo in midabtakoorka ka dhex jira ururka la aqoonsado, la iska horkeeno oo aan loo dulqaadan. Dhacdooyin kasta oo cunsurinimo ah waxaa loola dhaqmaa cawaaqib xumo.
- 1.4 Ururku wuxuu si firfircoon u taageeraa una fududeeyaa kaqeybgalka iyo ka mid noqoshada dhexdeeda carruurta Aborijiniska, dhalinyarada iyo qoysaskooda.
- 1.5 Dhamaan siyaasadaha ururka, nidaamyadiisa, nidaamyadiisa iyo nidaamyadeeduba waxay si wada jir ah u abuuraan jawi dhaqan ahaan lagu kalsoonaan karo oo loo wada dhan yahay isla markaana daboolaya baahiyaha carruurta Aborijiniska, dhalinyarada iyo qoysaskooda.

Heerka Nabdoon ee Carruurta 2 - Badbaadada carruurta iyo ladnaanta waxay kuxiran yihiin hoggaanka urur, maamul iyo dhaqan

Iyadoo la raacayo Heerka Nabdoon ee Ilmaha 2, urur waa inuu, ugu yaraan, hubiyaa:

- 2.1 Ururku wuxuu bulshada u ballan qaadayaa badqabka carruurta.
- 2.2 Dhaqanka nabdoon ee cunugga ayaa loo ololeeyaa loona qaabeeyaa dhammaan heerarka ururka min kor ilaa hoos iyo kor.
- 2.3 Nidaamyada dowladnimo waxay fududeeyaan hirgelinta siyaasadda badbaadada carruurta iyo ladnaanta heerarkeeda oo dhan.
- 2.4 Xeerka Anshaxu wuxuu siiyaa tilmaamo shaqaalaha iyo tabaruceyaasha heerarka akhlaaqda iyo waajibaadka laga filayo.
- 2.5 Istaraatiijiyadaha maareynta halista waxay diiradda saareysaa ka hortagga, aqoonsashada iyo yareynta khataraha carruurta iyo dhallinyarada.
- 2.6 Shaqaalaha iyo tabaruceyaashu waxay fahmayaan waajibaadkooda ku saabsan wadaagista macluumaadka iyo diiwaangelinta.

Heerka Nabdoon ee Ilmaha 3 - Carruurta iyo dhallinta waxaa awood loo siiyay xuquuqdooda, ka qeyb qaadashada go'aamada iyaga saamaynaya si dhab ahna waa loo tixgeliyaa

Iyadoo la raacayo Heerka Nabdoon ee Ilmaha 3, urur waa inuu, ugu yaraan, hubiyaa:

3.1 Carruurta iyo dhalinyarada waxaa lagu wargelinayaa dhammaan xuquuqdooda, oo ay ku jiraan badbaadada, macluumaadka iyo kaqeybgalka.

3.2 Muhiimadda saaxiibtinimada ayaa la aqoonsan yahay isla markaana lagu dhiirrigelinayaa taageerada asxaabta, si looga caawiyo carruurta iyo dhalinyarada inay dareemaan nabadgelyo iyo inay ku yaraadaan go'doon.

3.3 Meesha ay ku habboon tahay goobta ama xaaladda, carruurta iyo dhalinyarada waxaa la siiyaa fursad ay ku helaan barnaamijyada ka hortagga xadgudubka galmada iyo macluumaadka la xiriira ee ku habboon da'da ku habboon.

3.4 Shaqaalaha iyo tabaruceyaashu waxay la jaanqaadeen astaamaha waxyeellada waxayna fududeeyaan habab saaxiibtinimo u leh carruurta iyo carruurta si ay u muujiyaan aragtiddooda, uga qayb qaataan go'aan qaadashada iyo soo gudbinta tabashooyinka.

3.5 Ururradu waxay leeyihiin xeelado lagu diyaarinayo dhaqan sahla kaqeybgalka kana jawaab celiya talooyinka carruurta iyo dhalinyarada.

3.6 Ururradu waxay siiyaan fursado carruurta iyo dhalinyarada inay ka qaybqaataan oo ay ka jawaabaan tabarucaaddooda, taas oo markaa xoojinaysa kalsoonida iyo ka-qaybgalka.

Jaangooyada Badbaadada Ilmaha 4 - Qoysaska iyo jaaliyadaha waa la wargelinayaa, oo waxay ka qayb qaadanayaan kor u qaadista nabadgelyada carruurta iyo ladnaanta

Iyadoo la raacayo Heerka Nabdoon ee Ilmaha 4, urur waa inuu, ugu yaraan, hubiyaa:

4.1 Qoysasku waxay kaqaybqaataan go'aamada saamaynaya ilmahooda.

4.2 Ururku wuxuu lajiraa oo si furan ulaxiriirtaa qoysaska iyo bulshada wixii kusaabsan habka amaan ee ilmahooda iyo macluumaadka laxiriira waa la heli karaa.

4.3 Qoysaska iyo jaaliyaduhu waxay cod ku leeyihiin horumarinta iyo dib u eegista siyaasada iyo dhaqanka ururka.

4.4 Qoysaska, daryeelayaasha iyo bulshada waxaa lagu wargelinayaa howlaha iyo maamulka ururka.

Heerka Ammaan ee Ilmaha 5 - Sinnaanta waa la dhowraa oo baahiyo kala duwan ayaa lagu ixtiraamaa xagga siyaasadda iyo dhaqanka

Iyadoo la raacayo Heerka Nabdoon ee Ilmaha 5, urur waa inuu, ugu yaraan, hubiyaa:

5.1 Ururka, oo ay kujiraan shaqaale iyo mutadawiciin, wuxuu fahmayaa caruurta iyo dhalinyarada duruufaha kaladuwan, wuxuuna siiyaa taageero iyo ujawaabida kuwa nugul.

5.2 Carruurta iyo dhalinyartu waxay marin u helaan macluumaad, taakuleyn iyo cabashooyinka hababka dhaqan ahaan u nabdoon, la heli karo oo si fudud loo fahmi karo.

5.3 Ururku wuxuu ahmiyad gaar ah siiyaa baahiyaha caruurta iyo dhalinyarada naafada ah, caruurta iyo dhalinyarada ka soo jeeda dhaqamo iyo luqado kala duwan, kuwa aan awoodin inay ku noolaadaan guriga, iyo lesbian, gay, bisexual, transgender iyo intersex carruurta iyo dhalinyarada dadka.

5.4 Ururku wuxuu ahmiyad gaar ah siiyaa baahiyaha carruurta iyo dhalinyarada Aborijiniska waxayna siisaa / u dhiirrigelisaa jawi dhaqan ahaan u nabdoon iyaga.

Heerka Nabdoon ee Ilmaha 6 - Dadka la shaqeeya carruurta iyo dhallinyarada ayaa ku habboon oo lagu taageeray inay ka tarjumaan nabadgelyada carruurta iyo qiyamka samaqabka ficil ahaan

Iyadoo la raacayo Heerka Nabdoon ee Ilmaha 6, urur waa inuu, ugu yaraan, hubiyaa:

6.1 Qorista, oo ay kujiraan xayeysiinta, jeegaga garsoorka iyo shaqaalaha iyo tabaruca kahor-baaritaanka shaqada, xoogga saaraan badbaadada carruurta iyo ladnaanta.

6.2 Shaqaalaha ay khusayso iyo tabaruceyaashu waxay hadda la shaqeeyaan carruurta jeegag ama baaritaan u dhigma oo u dhigma.

6.3 Dhammaan shaqaalaha iyo tabaruceyaashu waxay helayaan tababar ku habboon waxayna ka warqabaan waajibaadka saaran carruurta iyo dhallinyarada, oo ay ku jiraan diiwaangelinta xogta, wadaagga macluumaadka iyo waajibaadka ka warbixinta.

6.4 Kormeerka socda iyo maaraynta dadku waxay diiradda saarayaan badbaadada carruurta iyo ladnaanta.

Heerka Nabdoon ee Ilmaha 7 - Nidaamyada cabashooyinka iyo welwelka ayaa diiradda la saarayaa ilmaha

Iyadoo la raacayo Heerka Nabdoon ee Ilmaha 7, urur waa inuu, ugu yaraan, hubiyaa:

7.1 Ururku wuxuu leeyahay siyaasad laxiriira cabashada diirada saareysa caruurta oo si cad u qeexaysa doorarka iyo masuuliyadaha hogaaminta, shaqaalaha iyo tabaruceyaasha, habab wax looga qabanayo noocyada cabashooyinka, jebinta siyaasadaha la xiriira ama Xeerka Anshaxa iyo waajibaadka ficil iyo warbixin.

7.2 Nidaamyada maaraynta cabashooyinka wax ku oolka ah waxaa fahamsan carruurta iyo dhallinyarada, qoysaska, shaqaalaha iyo mutadawiciinta, dhaqan ahaanna waa ammaan.

7.3 Cabashooyinka si dhab ah ayaa loo qaadaa, waxaana looga jawaaba si dhakhso leh oo dhammaystiran.

7.4 Ururku wuxuu leeyahay siyaasado iyo habraacyo jira oo wax ka qabanaya soo gudbinta cabashooyinka iyo tabashooyinka la xiriira hay'adaha ay khuseyso, haddii uu sharcigu u baahan yahay in la soo wargeliyo iyo haddii kaleba, iyo inuu la shaqeeyo fulinta sharciga.

7.5 Warbixinta, waajibaadka gaarka ah iyo waajibaadka sharciga shaqada ayaa la qabtay.

Heerka Badbaadada Ilmaha 8 - Shaqaalaha iyo mutadawiciinta waxaa lagu qalabeeyay aqoon, xirfado iyo wacyigelin si carruurta iyo dhallinyarada looga ilaaliyo nabadgelyada xagga waxbarashada iyo tababarka socda

Iyadoo la raacayo Heerka Nabdoon ee Ilmaha 8, urur waa inuu, ugu yaraan, hubiyaa:

8.1 Shaqaalaha iyo mutadawiciinta waxaa loo tababaray lagana taageeray inay si wax ku ool ah u hirgeliyaan siyaasada badbaadada carruurta iyo samaqabka ee ururka.

8.2 Shaqaalaha iyo tabaruceyaashu waxay helaan tababar iyo macluumaad si loo aqoonsado tilmaamayaasha waxyeellada carruurta oo ay ku jiraan waxyeelada ay geystaan carruurta kale iyo dhallinyarada.

8.3 Shaqaalaha iyo tabaruceyaashu waxay helayaan tababar iyo macluumaad si wax ku ool ah uga jawaaba arrimaha la xiriira badbaadada carruurta iyo ladnaanta iyo taageeridda asxaabtooda soo bandhiga dhibaataada.

8.4 Shaqaalaha iyo tabaruceyaashu waxay helayaan tababar iyo macluumaad ku saabsan sida loo dhisi karo jawi dhaqan ahaan badbaado u leh carruurta iyo dhallinyarada.

Jaangooyada Badbaadada Ilmaha 9 - Jawiga jirka iyo khadka tooska ah waxay dhiirrigeliyaan nabadgelyada iyo ladnaanta iyadoo la yareynayo fursadda carruurta iyo dhallinyarada waxyeello loogu geysan karo

Iyadoo la raacayo Heerka Nabdoon ee Ilmaha 9, urur waa inuu, ugu yaraan, hubiyaa:

- 9.1 Shaqaalaha iyo tabaruceyaashu waxay aqoonsadaan oo yareeyaan halista ka jirta goobaha qadka iyo tooska ah iyagoo aan wax u dhimayn xuquuqda cunugga ee asturnaanta, helitaanka macluumaadka, isku xirnaanta bulshada iyo fursadaha waxbarasho.
- 9.2 Deegaanka internetka waxaa loo adeegsadaa iyada oo la raacayo Xeerka Anshaxa ee ururka iyo nabadgelyada carruurta iyo siyaasadda iyo dhaqamada samaqabka.
- 9.3 Qorshayaasha maaraynta halista waxay tixgelinayaan halista ka dhalan karta dejimaha abaabulka, waxqabadyada, iyo jawiga jir ahaaneed.
- 9.4 Ururada qandaraaska ku bixiya tas-hiilaadka iyo adeegyada ee dhinacyada saddexaad waxay leeyihiin siyaasado soo iibsi oo hubiya amniga carruurta iyo dhallinyarada.

Heerka Nabdoon ee Ilmaha 10 - Hirgelinta Heerarka Nabdoon ee Ilmaha si joogto ah ayaa dib loogu eegaa oo loo hagaajiyaa

Iyadoo la raacayo Heerka Nabdoon ee Ilmaha 10, urur waa inuu, ugu yaraan, hubiyaa:

- 10.1 Ururku wuxuu si joogto ah u qiimeeyaa, u qiimeeyaa una hagaajiyaa dhaqamada badbaadada carruurta.
- 10.2 Cabashooyinka, welwelka iyo dhacdooyinka nabadgelyada ayaa la falanqeynayaa si loo ogaado sababaha iyo guuldarrooyinka nidaamka si loogu wargaliyo horumarin joogto ah.
- 10.3 Hay'addu waxay ka warbixisaa natiijooyinka ka soo baxa dib u eegista ku habboon shaqaalaha iyo tabaruceyaasha, bulshada iyo qoysaska iyo carruurta iyo dhallinyarada.

Heerka Nabdoon ee Ilmaha 11 - Siyaasadaha iyo habraacyada ayaa qoraya sida ururku ammaan ugu yahay carruurta iyo dhallinyarada

Iyadoo la raacayo Heerka Nabdoon ee Ilmaha 11, urur waa inuu, ugu yaraan, hubiyaa:

- 11.1 Nidaamyada iyo habraacyada ayaa wax ka qabta dhammaan Heerarka Nabdoon ee Ilmaha.
- 11.2 Nidaamyada iyo habraacyada waa la diiwaangeliyey oo si fudud loo fahmi karo.
- 11.3 Qaababka dhaqanka ugu fiican iyo la tashiga daneeyayaasha ayaa ka warbixinaya horumarinta siyaasadaha iyo nidaamyada.
- 11.4 Hoggaamiyeyaashu waxay u ololeeyaan una hoggaansamaan tusaalooyinka siyaasadaha iyo nidaamka.
- 11.5 Shaqaalaha iyo tabaruceyaashu waxay fahmaan oo hirgeliyaan siyaasadaha iyo nidaamyada.

Ururradu waa inay sii wadaan inay u hoggaansamaan Heerarka Badbaadada Carruurta ee hadda jira illaa heerarka cusub laga bilaabay 1 Luulyo 2022

Halkee laga helaa caawimaad?

Maamulayaasha Heerarka Badbaadada Ilmaha iyo hay'adaha ugu sarreeya ama warshadaha ayaa laga yaabaa inay awoodaan inay bixiyaan macluumaad iyo taageero si ay uga caawiyaan hay'adaha inay u gudbaan Heerarka cusub. Dulmarka guud ee nidaamiyeyaasha Heerarka Badbaadada Carruurta ayaa lagu bixiyay *Su'aalaha* Guddiga ee (xiriirka).

Waxaad la xiriiri kartaa Guddiga su'aalaha ama weydiimaha:

Taleefan: 1300 782 978 ama (03) 8601 5281

imeyl: contact@ccyp.vic.gov.au

Booqo bogga Komishanka: www.ccyp.vic.gov.au

Haddii aad u baahan tahay turjubaan, fadlan wac Adeegga turjumaada iyo Afcelinta 13 14 50 oo ka codso inay la xiriiraan Komishanka Carruurta iyo Dhallinyarada 03 8601 5281.

